Lekker eigenwijs

Krijg jij ook wel eens te horen dat je iets moet doen? Of dat je iets op een bepaalde manier moet doen? Of dat je iets niet moet doen? En heb je niet altijd zin om daar naar te luisteren? Doe jij ook wel eens iets lekker op je eigen manier? Deze taalronde gaat over momenten waarop je eigenwijs was of waarop je, achteraf bekeken, eigenwijs had willen zijn. Want soms is lekker eigenwijs zijn makkelijker gezegd dan gedaan.
De organisatie van de Kinderboekenweek 2024, vraagt om gedichten van kinderen over dit onderwerp.
Hier vind je een paar suggesties waarmee je daar aan kunt werken. Meer ideeën voor poëzie met kinderen staan in de brochure *Het ritselende geluid van het omslaan.*

Dit heb je nodig

Voor iedereen die meedoet:

- een potlood of een pen
- een onderlegger (stevig karton o.i.d. om in de kring op schoot onder je papier te leggen)
- een half A-4 papier met drie of vier tekenvakjes
- een staand A-4 papier met bovenin een groot tekenkader

Meer inspiratie over poëzie schrijven met je klas vind je in onze brochure *Het ritselende geluid van het omslaan*

(Je kunt verschillende tekenkaders downloaden van https://www.taalvorming.nl/les-ideeen/)

Dit past bij

Thema:	Lekker eigenwijs (Kinderboeken week 2024)
Genre:	Ervaringstekst
	Poëtische tekst/ pantoum
Groep:	3 - 5
	5 - 8

Lekker eigenwijs

Groep 3 - 5

Kort rondje
Om de beurt noemt iedereen iets dat hij/zij wel eens moet doen van je vader, je moeder, je meester of juf of van iemand anders. Bijvoorbeeld: je bord leegeten, je jas aan de kapstok hangen, de slager bedanken voor het plakje worst, je jas dichtritsen, je kamer opruimen, etc. Begin zelf zodat de kinderen begrijpen waar je naar vraagt.

Kriskras vertelronde
Begin zelf met vertellen over een keer dat, een situatie waarin iemand anders je opdroeg om iets te doen, iets niet te doen, of op een bepaalde manier te doen, terwijl jij daar zelf anders over dacht. Bijvoorbeeld: *Ik moest de tafel afruimen en had alle vuile borden op elkaar gestapeld. Daar bovenop legde ik alle messen en vorken. Zo hoefde ik maar een keer naar de keuken te lopen. "Niet alles tegelijk!" riep mijn moeder, "Dan valt het geheid." Maar ik was eigenwijs en deed het toch. Het ging heel goed, de kamer uit, het gangetje in, tot ik over de drempel bij de keuken struikelde. Ik liet alles uit mijn handen vallen: twee borden gebroken, het bestek door de hele keuken en overal etensrestjes.*
Wie heeft er ook wel eens zo'n situatie meegemaakt? Wie heeft er ook wel eens iets toch gedaan, terwijl gezegd was dat je het niet moest doen? Wie heeft er ook wel eens iets toch op zijn eigen manier gedaan, terwijl gezegd was dat je het anders moest doen? Ging het mis? Of ging het juist goed?
Een aantal kinderen vertelt over een eigen ervaring, de rest luistert, probeert de situatie voor zich te zien en stelt vragen.
Wie heeft er ook wel eens braaf gedaan wat werd gezegd, maar had het eigenlijk toch liever op zijn eigen manier gedaan? Wat was er dan anders gegaan?

Lijstje maken en tweetalgesprekken
Maak een tekenlijstje van drie momenten waarop dat bij jou gebeurde. Kies er eentje uit die je nog goed weet en vertel zo precies mogelijk wat er gebeurde, wat je deed of wat je had kunnen doen als je eigenwijs was geweest.

Begeleid schrijven en tekenen
Wanneer ieder kind een voorval/moment in zijn hoofd heeft (dat waar hij in het tweetal al over verteld heeft), dan ga je klassikaal de kinderen, door het geven opdrachten en het stellen van vragen, begeleiden bij het schrijven. Kinderen die nog niet zoveel kunnen schrijven kun je helpen door hun antwoorden voor hen op te schrijven. Gebruik hiervoor het staand A4 met tekenkader waaronder je eventueel schrijflijntjes hebt aangebracht.
Vraag 1: Schrijf op: Wat moest je doen?
Vraag 2: Schrijf op: Wat ging je doen?
Vraag 3: Schrijf op: En wat gebeurde er?
Als dit op papier staat laat je hen de situatie in het tekenkader boven hun tekst zo precies mogelijk tekenen en inkleuren.

Voorlezen en eventueel aanpassen
Lees tot slot alle teksten voor en laat de tekeningen zien.
Wanneer de groep dat aankan, laat je met een tekst op het bord zien, hoe je overbodige woorden kunt schrappen, belangrijke woorden en of zinnen kunt herhalen om ze meer nadruk te geven en dat je zinsdelen kunt verdelen over regels om een poëtisch effect te krijgen. Kinderen die dat willen kunnen daarna hun tekst aanpassen.

Lekker eigenwijs

Groep 5 - 8

Kort rondje
Om de beurt noemt iedereen iets dat hij/zij wel eens moet doen van je vader, je moeder, je meester of juf of van iemand anders. Bijvoorbeeld: je bord leegeten, je jas aan de kapstok hangen, de slager bedanken voor het plakje worst, je jas dichtritsen, je kamer opruimen, etc. Begin zelf zodat de kinderen begrijpen waar je naar vraagt.

Kriskras vertelronde
Begin zelf met vertellen over een keer dat, een situatie waarin iemand anders je opdroeg om iets te doen, iets niet te doen, of op een bepaalde manier te doen, terwijl jij daar zelf anders over dacht. Bijvoorbeeld: *Ik moest de tafel afruimen en had alle vuile borden op elkaar gestapeld. Daar bovenop legde ik alle messen en vorken. Zo hoefde ik maar een keer naar de keuken te lopen. "Niet alles tegelijk!" riep mijn moeder, "Dan valt het geheid." Maar ik was eigenwijs en deed het toch. Het ging heel goed, de kamer uit, het gangetje in, tot ik over de drempel bij de keuken struikelde. Ik liet alles uit mijn handen vallen: twee borden gebroken, het bestek door de hele keuken en overal etensrestjes.*
Wie heeft er ook wel eens zo'n situatie meegemaakt? Wie heeft er ook wel eens iets toch gedaan, terwijl gezegd was dat je het niet moest doen? Wie heeft er ook wel eens iets toch op zijn eigen manier gedaan, terwijl gezegd was dat je het anders moest doen? Ging het mis? Of ging het juist goed?
Een aantal kinderen vertelt over een eigen ervaring, de rest luistert, probeert de situatie voor zich te zien en stelt vragen.
Wie heeft er ook wel eens braaf gedaan wat werd gezegd, maar had het achteraf toch liever op zijn eigen manier gedaan? Wat was er dan anders gegaan?

Lijstje maken en tweetallen
Maak een lijstje van momenten waarover je zou kunnen vertellen. Kies er eentje uit en vertel zo precies mogelijk wat er gebeurde, wat je deed of wat je had kunnen doen als je eigenwijs was geweest.

Pantoum schrijven, redigeren en voorlezen
Als ieder kind een voorval/moment in zijn hoofd heeft (dat waar hij in het tweetal al over verteld heeft), dan ga je klassikaal tegelijkertijd allemaal je eigen gedicht schrijven. Regel voor regel vertel je wat de bedoeling is. En je schrijft zelf mee. Je volgt daarbij het schema van een pantoum.
Op de volgende bladzijde vind je het schema en een paar voorbeelden ter inspiratie. Als je wilt kun je de voorbeelden ook aan de kinderen laten zien.

Het schrijven van de pantoum gebeurt in deze les bij wijze van in klad schrijven. Na het gezamenlijk schrijven mag ieder kind zijn gedicht zo aanpassen als hij wil en daarna in net overschrijven. Dat kan betekenen dat het eindresultaat nog steeds een pantoum is, maar ze mogen natuurlijk ook lekker eigenwijs zijn en de hele vorm omgooien. Basisregel is: alle veranderingen zijn doordacht, alle woorden die in het gedicht staan zijn belangrijk (geen woorden teveel, die mogen eruit), er zitten herhalingen in en aan de manier van opschrijven is duidelijk te zien dat het een gedicht is.
Lees tot slot alle pantoums aan elkaar voor. Aan het eind van de les, of verspreid over de dagen die daarop volgen.

Lekker eigenwijs

Pantoum schema

1 Wat was de situatie?
2 Nog meer over wat of waar of hoe
3 Hoe voelde je je
4 Wat werd er gezegd/wat moest je doen?

5 = regel 2
6 Nog meer over 5
7 = regel 4
8 Wat deed je of wat had je wel willen doen

9 = regel 6
10 Wat beleefde /dacht je daarbij?
11 = regel 8
12 Wat doe je nog meer/had je willen doen?

13 = regel 10
14 Wat je denkt (nog meer) bij 10
15 = regel 12
16 Hoe liep het af?

17 = regel 14
18 = regel 3
19 = regel 16
20 = regel 1

Voorbeeld 1

Mijn oma werd 75
we gingen sjiek eten
Ik wilde liever gewoon
Ik moest een jurk en hakjes

We gingen sjiek eten
met oma en haar vriendinnen
Ik moest een jurk en hakjes
ik deed lekker mijn jumpsuit aan

Met oma en haar vriendinnen
Dat is veel lachen en gezellig
Ik deed lekker mijn jumpsuit aan
En stoere zwarte boots

Dat is veel lachen en gezellig
mijn oma is geweldig
En stoere zwarte boots
Oma zei dat ik er prachtig uitzag

Mijn oma is geweldig
Ik deed liever gewoon
Oma zei dat ik er prachtig uitzag
Mijn oma werd 75

Voorbeeld 2

Ik had mijn nieuwe sneakers aan
op het pleintje
Trots en blij
Mijn vader zei ‘Trek je oude schoenen aan!

Op het pleintje
waar mijn vrienden voetbalden
Mijn vader zei ’Trek je oude schoenen aan!’
Ik luisterde niet naar mijn hem.

Waar mijn vrienden voetbalden
Ik kon niet alleen maar kijken
Ik luisterde niet naar hem
Ik schopte tegen de bal

Ik kon niet alleen maar kijken
Ik ging meedoen
Ik schopte tegen de bal
Meteen een zwarte veeg op de neus

Ik ging meedoen
Trots en blij
Meteen een zwarte veeg op de neus
Ik had mijn nieuwe sneakers aan

Voorbeeld 3

We doen een wedstrijdje bomenklimmen
wie het hoogste durft
met kriebels in mijn buik
Meisjes kunnen niet klimmen!’

Wie het hoogste durft
Ik ben het enige meisje
Meisjes kunnen niet klimmen!’
O nee? Dat zullen we nog weleens zien!

Ik ben het enige meisje
ik moet winnen
O nee? Dat zullen we nog weleens zien!
Ik klim en klim en klim

Ik moet winnen
Niet naar beneden kijken.
Ik klim en klim en klim
Ik win maar durf niet meer naar beneden

Niet naar beneden kijken.
Met kriebels in mijn buik
Ik win maar durf niet meer naar beneden
We doen een wedstrijdje bomenklimmen

stichting taal vorming